

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»
XVIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XVIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**PROCEEDINGS
of the XVIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2023»**

**2023
Астана**

УДК 001+37
ББК 72+74
G99

«GYLYM JÁNE BILIM – 2023» студенттер мен жас ғалымдардың XVIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XVIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2023» = The XVIII International Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2023». – Астана: – 6865 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-337-871-8

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001+37
ББК 72+74

ISBN 978-601-337-871-8

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023**

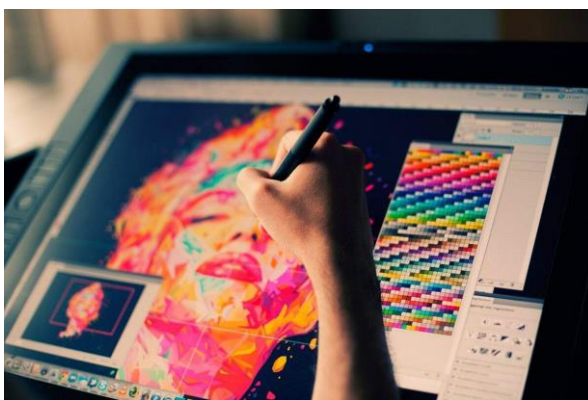
Наградов Амангельды Сериковичnagradov87@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ «Дизайн және инженерлік графика» кафедрасының
5 курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – С.М. Базарбаева

«Графикалық дизайн: визуалды коммуникация өнері» мақаласы графикалық дизайнның негізгі принциптеріне шолу және оның тиімді визуалды коммуникацияны құруға әсері. Бұл мақалада графикалық дизайнның типографиясын, түсін, композиция және т.б. сияқты маңызды элементтерін қарастырырылған. Мақалада сонымен қатар жарнамалық науқандарда және бренд құруда сәтті қолданылатын графикалық дизайн мысалдары келтірілген. Қазіргі уақытта графикалық дизайнның маңыздылығына тоқталып, оның ақпаратты жеткізудегі және аудитория назарын аударудағы тиімділігіне назар аударылды. Жалпы, мақала графикалық дизайн және оның көрнекі коммуникацияны құруға әсері туралы кіріспе нұсқаулығы болып табылады.

Графикалық дизайн бейнелеу өнерінің ажырамас бөлігі болып табылады және ұзақ даму тарихына ие. Оның шығу тегі көне дәуірде, адамдар ақпаратты жеткізу үшін белгілер мен бейнелерді қолдана бастаған кезден басталады.

Графикалық дизайнның алғашқы түрлерінің бірі кітаптар мен қолжазбаларды безендіру үшін қолданылатын иллюстрациялар мен сәндік элементтер болды. Орта ғасырларда полиграфияның таралуына байланысты графикалық дизайн кеңінен тарады, ал кітаптар білім беру құралы ғана емес, сонымен қатар сәндік өнердің объектісі болды.

Сур. 1 Графикалық планшетпен жұмыс

Көрнекі коммуникация ақпаратты жеткізудің тиімді әдісі болып табылады, өйткені ол назарды оңай тартып, көрерменнің эмоционалды реакциясын тудыратын көрнекі элементтерді пайдаланады. Мысалы, ашық түстер мен тартымды дизайн өнімге немесе қызметке деген қызығушылықтың артуына әкелуі мүмкін.

Көрнекі коммуникация күрделі идеяларды немесе тұжырымдамаларды жеткізу үшін де пайдаланылуы мүмкін. Мысалы, инфографика деректерді визуализациялау және оны түсінікті және есте сақтау оңайырақ ету үшін пайдаланылуы мүмкін.

Дегенмен, визуалды коммуникацияның шектеулері бар екенін түсіну маңызды. Көрнекі элементтер арқылы берілетін ақпарат шектеулі болуы мүмкін және әрқашан барлық қажетті мәліметтерді бере бермейді. Сондықтан көрнекі коммуникацияны мәтін немесе сөйлеу сияқты ақпаратты жеткізудің басқа құралдарымен бірге пайдалану керек.

Жалпы алғанда, визуалды коммуникация қазіргі әлемде әртүрлі салалардағы ақпарат пен идеяларды жеткізу үшін қолданылатын маңызды құрал болып табылады. Оның

тиімділігі визуалды элементтерді және олардың комбинациясын дұрыс таңдауға, сондай-ақ мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен үміттерін түсінуге байланысты [1].

19 ғасырда өнеркәсіп пен техниканың дамуына байланысты графикалық дизайн жаңа мүмкіндіктерге ие болды. Осы кезеңде қаріптердің жаңа түрлері мен басып шығару әдістері жасалды, бұл дизайнерлерге күрделірек және түрлі-түсті жұмыстар жасауға мүмкіндік берді.

20 ғасырда графикалық дизайн танымал мәдениеттің ажырамас бөлігіне айналды. Ол жарнамаларды, өнімнің қаптамасын, логотиптерін және басқа бренд элементтерін жасау үшін пайдаланылды. Бұл кезеңде графикалық дизайн компьютерлік графика сияқты жаңа технологияларды қолдана отырып, барған сайын абстрактылы және эксперименттік сипатқа ие болды.

Бүгінгі таңда графикалық дизайн маңызды маркетингтік және жарнамалық құрал ғана емес, сонымен қатар даралық пен шығармашылықты көрсету құралы болып табылады. Оны веб-сайттар, қолданбалар, өнімнің қаптамасы, кітаптар, журналдар, плакаттар және т.б. сияқты әртүрлі дизайн элементтерін жасау үшін пайдалануға болады.

Бейнелеу өнеріндегі графикалық дизайнның сипаттамаларына әсерлі және есте қаларлық өнер туындыларын жасау үшін сызықтар, пішіндер, түстер, қаріптер және текстуралар сияқты графикалық элементтерді пайдалану кіреді. Дизайнерлер ақпаратты жеткізу және көрерменнің назарын аудару үшін осы элементтерді біріктіре алуы керек.

Графикалық дизайн - кескіндер, түстер, қаріптер және пішіндер сияқты графикалық элементтерді пайдалана отырып, көрнекі байланысты құру өнері. Ол тиімді және тартымды хабарламалар жасау үшін жарнама, маркетинг, баспа және веб-дизайн сияқты әртүрлі салаларда қолданылады.

Графикалық дизайнның негізгі принциптерінің бірі – функционалдылық пен эстетиканың үйлесуі. Дизайн әдемі көрініп қана қоймай, сонымен қатар түсінікті және оқуға оңай болуы керек. Тиімді графикалық дизайн хабарламаны жеткізуге көмектеседі, оның анықтығы мен тартымдылығын арттырады.

Графикалық дизайнның негізгі элементтері түс, шрифт және композиция болып табылады. Әрбір элементте тиімді дизайн жасауға көмектесетін өз ережелері мен принциптері бар. Мысалы, түсті дұрыс таңдау көрерменде белгілі бір эмоцияларды тудыруы және дизайнның негізгі идеяларын баса көрсетуі мүмкін [2].

Қаріп графикалық дизайнда да маңызды рөл атқарады. Оның таңдауы мәтінді оқуға және қабылдауға айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Жақсы дизайнер мәтін оқылатын және эстетикалық жағымды көрінуі үшін дұрыс қаріпті таңдай алуы керек.

Композиция – графикалық элементтерді бетке орналастыру тәсілі. Көрермен ақпаратты оңай оқи алатын және бетте не болып жатқанын түсіне алатындай етіп ұйымдастырылуы керек. Жақсы композиция тепе-теңдік, пропорция, бағыт және қозғалыс сияқты аспектілерді ескереді.

Графикалық дизайн қазіргі әлемде кеңінен қолданылады. Ол логотиптерді, брендтерді, қаптамаларды, жарнамалық баннерлерді, веб-дизайнды және т.б. жасау үшін қолданылады. Тиімді графикалық дизайн өнімді немесе қызметті қабылдауды жақсартады, назар аударады және клиентпен эмоционалды байланыс орнатады [3].

«Графикалық дизайн: визуалды коммуникация өнері» мақаласын қорытындылай келе графикалық дизайн визуалды ақпаратпен толтырылған заманауи әлемнің ажырамас бөлігі екенін атап өтуге болады. Тиімді графикалық дизайн күрделі ақпаратты қол жетімді және тартымды етіп жеткізе алады, бұл оны бизнес, жарнама және маркетинг үшін таптырмас құрал етеді.

Графикалық дизайнның негізгі принциптері, мысалы, типография, түс, композиция және т.б. тиімді визуалды коммуникацияны құруға және аудиторияның назарын аударуға көмектеседі. Дегенмен, графикалық дизайн тек презентация ғана емес, сонымен қатар ақпаратты жеткізудің стратегиялық тәсілі екенін есте ұстаған жөн. Сондықтан графикалық дизайнды жасау кезінде аудиторияның нақты қажеттіліктері мен мақсаттарын ескеру қажет.

Сур. 2 Графикалық дизайнның негізгі бағыттары

Жалпы, графикалық дизайн визуалды коммуникацияда маңызды рөл атқарады және оны қолдану бизнес пен маркетингте табысқа жетудің негізгі факторы болып табылады. Графикалық дизайнды дамытуға және жақсартуға деген ұмтылыс қазіргі көрнекі ақпарат әлемінде бәсекеге қабілетті және тиімді болып қалу үшін маңызды [4].

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Филлипс С., Классен К. Көрнекі ақпаратты жобалау. - М.: Уильямс, 2008. - 240 б.
2. Робертсон С. Графикалық дизайн принциптері. - М.: Уильямс, 2007. - 216 б.
3. Мюллер-Брокман Дж. Желі және визуалды қабылдау. - М.: Болаша қаумағы, 2010. - 276 б.
4. Таубер А., Андерсон С. Барлығына арналған графикалық дизайн. - Санкт-Петербург: Петр, 2017. - 368 б.

ӘОЖ 721.012.8

ДИЗАЙН КЕШЕ ЖӘНЕ БҮГІН

Низан Ақнұр Нұрғалиқызы

nizan.a@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, «Дизайн және инженерлік графика» кафедрасының
1 курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Ш.М. Тусупбекова

Дизайн – жалпы талғамды дамытуға өте қолайлы және композиция негіздерін үйретеді. Қоршаған орта адамды жамандық пен жақсылықтарды айыруға баулыды – және бұл бізге жеткіліксіз. Пластикалық өнер, дизайн заңдарын білетін адам өмірлік және физикалық орта формаларын сезініп, эстетикалық тұрғыдан дамымаған адамдарға карағанда бірқатар артықшылықтарға ие: жақсы сюжеттерді, арт-бірегей объектілерді таңдау, физикалық ортаны құру, «дизайн» термині біздің өмірімізде салыстырмалы түрде кеш пайда болды. Ағылшын тіліндегі «дизайн» сөзі суретті, кескіндеуді білдіреді.

Көркем безендіру үшін әдебиет тапшылығымен кездескеннен біз негізінен тәжірибеге сүйене отырып, жазуға тырыстық. Дизайнмен жұмыс істеудегі негізгі міндет интерьердің тұтастығын түрлі материалдарды пайдалана отырып, түстердің үйлесімдері арқылы бере білу болды. Көркемдік жұмыстармен барынша креативті болуға тырысу қажет. Әр түрлі декорациялар, тақырыптық көрме, афиша және т.б. – бұл өнердің туындысы. Бұл жерде композициялық шешімдер бейнелеу өнеріне ұқсас, мұнда да әдемі көркемдік талғам мен шығармашылық қажет, сондықтан бұл салада шынайы жетістіктерге жетудің қиындығы кейде суреттен, кескіндемеден немесе мүсіннен кем түспейді [1].

Көркем дизайн – қиялды, дарынды және шеберлікті талап ететін өнер саласы. Қызықты композицияларды, әдемі түстерді, сәтті қаріптері бар плакатты немесе тіпті тірі